

A Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a Szombathelyen, 2016. január 26. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A **rágalmazás vétsége** miatt [REDACTED] ellen indított büntetőügyben a Szombathelyi Járásbíróság 2015. május 20. napján kihirdetett 1.B.832/2012/50. számú ítéletét az alábbiak szerint **változtatja meg:**

A becsületsértés vétségének jogszabályi alapja helyesen az 1978. évi IV. tv. 180. § (1) bekezdés a./ pontjának I. fordulata.

A vádlott magyar állampolgár, személyazonosító okmányának száma: [REDACTED]

Az ítélet bevezető részéből a 2013. szeptember 12. napja előtti tárgyalásokra, valamint a 2014. november 5. napján, 2015. február 25. napján tartott tárgyalásra utalást mellőzi, míg a 2015. április 29. napján tartott tárgyalást feltünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Megállapítja, hogy a fellebbezési eljárásban 10.000,- (tízezer) Ft bűnügyi költség merült fel.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen - a három napi jogorvoslati határidőn belül - a védő jelentett be fellebbezést a vádlott felmentése érdekében.

A fellebbezés írásbeli indokolásában a védő előadta, hogy az ítélet indokolásával szemben a vádlott csak a "kommunistázás"-t tagadta, a "fasiszta" kifejezés használatát nem. Ráadásul ez utóbbi vonatkozásában azt is elmondta, hogy milyen összefüggésben használta ezt. Mivel a védő - kérése ellenére - nem kapta meg az elsőfokú bíróságtól a tárgyalási jegyzőkönyveket, de ettől még tény az, hogy [REDACTED] többször hangoztatta az elsőfokú eljárásban, hogy a polgármester az ominózus napon többször jelezte neki, hogy - a vádlottnak - nincs semmi keresnivalója a fa kivágás területén, mert ő csak egy betelepülő, bevándorló - utalva arra, hogy a vádlott csak odaköltözött Felsőcsatárra, mely köztudottan zárt horvát közösség -, erre válaszul vágta vissza [REDACTED] indulatában a polgármesternek, hogy ha neki, mint bevándorlónak nem lehet szava, akkor "maga egy fasiszta...".

Ezt a megközelítést egyébként a védelem is kiemelte a perbeszédben, de erre nézve az ítélet még csak utalást sem tartalmaz. Ezen túlmenően az ítélet indokolása nem koherens az alábbiak szerint:

A Szombathelyi Járásbíróság explicit hivatkozás nélkül, de az indokolás egészéből jól kivehetően abból az alkotmánybíróság által lefektetett szabályból indult ki, hogy a hivatalos személy, valamint a közszereplő politikus becsületének csorbitására alkalmas - e minőségére tekintettel tett - értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás alkotmányosan nem büntethető {36/1994 (VI.24.) AB határozat}.

Elutasította viszont azt az álláspontot, hogy a vád tárgyává tett véleménynyilvánítás a polgármester hivatalos személyi minőségére tekintettel történt. Ezt azzal indokolta, hogy a fasisztázás nem állt összefüggésben a kritikára - szerinte - okot adó hatósági intézkedéssel, nevezetesen a fa kivágással; így annak célja nem lehetett más a Szombathelyi Járásbíróság álláspontja szerint, minthogy a polgármestert emberi minőségében megalázza, emberi méltóságát rombolja: a bíróság álláspontja szerint a fasisztázó kifejezés a sértett (...) személyére vonatkozóan nem hozható összefüggésbe a közügyekkel - tehát a fakivágás jogosságának vitatásával -, hanem a véleményszabadság alkotmányos oltalmán túlmenő, a sértett becsületét csorbító, személyét érintő, jó hírnevét romboló olyan kijelentés, amely a polgármester személyének, személyes tulajdonságának szféráját érinti, és emiatt a büntetőjogi felelősségre vonás nem kerülhető el (6. oldal).

"(...) nyilvánvaló, hogy nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él, aki a másik személy - jelesül itt a polgármester - emberi mivoltában való megalázása érdekében használ súlyosan bántó vagy sértő kifejezéseket. Ennek megfelelően az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság a közéleti vita szabadságának határvonalát jelöli ki." (5. oldal).

A vonatkozó alkotmánybírói gyakorlat alátámasztja azt a bírói álláspontot, hogy az emberi méltóságot sértő megnyilvánulásokat még a közhatalomat gyakorló és a közszereplő politikusok sem kötelesek elviselni. Az ilyen véleménynyilvánítással szemben legitim módon lép fel az állam, még akár a büntetőjog eszközével is. Nem helytálló ugyanakkor az a jogi minősítés, miszerint a vádlott fasisztázó kijelentésével megsértette a polgármester emberi méltóságát.

Az alapjogok jelentésének értelmezésére hivatott bíróságok, legyen szó akár a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságáról, akár a magyar Alkotmánybíróságról, rendre hangsúlyozzák, hogy a politikai töltetű szólást kitüntetett védelemben kell részesíteni a korlátozásokkal szemben. A jogvédelemnek ezt a fokozott erősségét a szabad véleménynyilvánítás demokratikus funkciója alapozza meg: az, hogy a különböző politikai vélemények ütköztetése a hatalom félelemmentes bírálata nélkülözhetetlen eszköze a közvélemény kialakulásának és formálásának - ami a demokráciák ismertetőjele -. A politikai beszéd e fokozott védelmének igényére hivatkozással az alkotmánybíróság több olyan, a jogalkalmazás számára is irányadó követelményt és szempontot fektetett le, amely komoly relevanciával bír a jelen ügyben, de azokat a Szombathelyi Járásbíróság egyáltalán nem, vagy nem az alkotmányos jogrenddel összhangban értékelte.

Az egyik ilyen követelmény, hogy a polgármesternek, úgy is mint közhatalmat gyakorló személynek és úgy is mint közszereplő politikusnak, különösen ki kell tennie magát a választópolgárok kritikájának, az ő alkotmányosan védett magánszférája, ugyanis jóval szűkebb, mint a civileké. Ebből következik, amit maga az ítélet is elismer (5. oldal), hogy a közéletet hivatásszerűen alakító politikusok szabad bírálata a rendkívül éles hangú, támadó kritikát is magában kell, hogy foglalja. {36/1994. (VI.24.) AB határozat, 7/2014. (III.7.) AB határozat indokolás [61]} éppen ezért biztosan nem helytálló az ítélet azon megállapítása, miszerint: "a vádlott fakivágással szembeni tiltakozásának mértékét és határát az jelöli ki, hogy ha ő átlépi a kritika - akár az éles kritika - határát, amely ebben a vonatkozásban azt jelenti, hogy a polgármesterre semmilyen személyét érintő, kirekesztő, becsületcsorbító magatartást nem tehet, illetve ilyen kijelentéssel nem élhet."

A véleményszabadság fokozott védelme azáltal jut érvényre a gyakorlatban, hogy e szabadság intézményesült korlátait mind a jogalkotónak, mind a jogalkalmazónak megszorítóan kell értelmeznie [először: 30/1992. (V.26.) AB határozat]. Ennek az elvárásnak magától értetődően teljesülnie kell a szólásszabadság korlátozását eredményező méltóságvédelem során is.

A fenti követelmények alapulvételével az Alkotmánybíróság több bírói döntést támadó alkotmányjogi panasz alapján vizsgálta már az emberi méltósághoz való jog és a szólásszabadság konfliktusát. Az idevágó döntések egységesen azt támasztják alá, hogy a közügyekben eljáró politikusok vonatkozásában a szólásszabadság határát kizárólag az emberi méltóság korlátozhatatlan aspektusát érintő, azaz csakis "az emberi mivolt legbensőbb lényegét sértő közlések" jelenthetik {28/2014. (X.29.) AB határozat, indokolás [35], [36], 13/2014. (IV.18.) AB határozat, indokolás [29]}.

A védő meglátása szerint az állami tisztségviselőket és a más politikusokat érintő bírálatok közül csak azok sorolhatók "az emberi mivolt legbensőbb lényegét sértő közlések" kategóriájába, amelyek teljesen elszakadnak a bírált személy "közfunkciójától, politikusi minőségétől" és mint ilyenek, direkt módon magát az embert, az emberi státuszt érintik. Más szavakkal: a közügyek megvitatásával összefüggésben is meg lehet fogalmazni olyan bírálatot, amely már nem tartozik a vélemények szólásszabadság által védett tartományába, de az ilyen vélemény a bírált közhatalom-gyakorlót, politikust már szükségképpen emberi, és nem közhatalom-gyakorló minőségében érinti. Ebbe a körbe esik például valaki testi fogyatékoságának, testi adottságának becsmérése. Olvasatukban ezt a kérdést az alkotmánybíróság is így ítéli meg: "a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, a magán - vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztá megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása. Ezenkívül nem védelmezi a közéleti vitában kifejtett véleményt sem, ha az abban megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik, így az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsméréseben öltenek testet." {13/2014. (IV.18.) AB határozat, indokolás [40]} a fent írt álláspontot támasztja alá, hogy 1994 óta tartja magát a magyar jogrendben az a - fent már hivatkozott - alkotmányos követelmény, hogy a közhatalmat gyakorló személyeknek, valamint a politikai közszereplőknek címzett, értékítéletet tükröző véleménynyilvánítás abszolút védelmet élvez a büntetőjogi igényekkel szemben, feltéve, hogy a véleményt e személyek közfunkciójára figyelemmel fogalmazták meg. A hatóság vagy hivatalos személy, valamint a közszereplő politikus becsületének csorbítására alkalmas - e minőségére tekintettel tett - értékítéletet kifejező véleménynyilvánítás alkotmányosan nem büntethető."

Mindezek alapján a vádlott bűnössége csak akkor lett volna megállapítható, ha az elsőfokú eljárásban született ítélet meggyőző módon alátámasztotta volna, hogy az inkriminált véleménynyilvánítás, a "Maga egy fasiszta!" kijelentés nem a polgármester közfunkciójára figyelemmel történt. A bírói döntés azonban erre vonatkozó, meggyőző érvelést nem tartalmaz. Ez azonban nem meglepő, mivel a körülmények pont az ellenkezőjét támasztják alá, tehát azt, hogy a vélemény a polgármester közhatalom-gyakorlása körébe eső intézkedéseire, viselkedésére és megnyilvánulására adott, magát a közhatalom-gyakorlást, annak milyenségét minősítő válaszreakció volt.

Az ítéletben rögzített tényállás, a döntésben megjelenített körülmények alapján a közlés erős politikai kontextusú nem kétséges. Az inkriminált vélemény egy, a vádlott által kitartóan ellenzett hatósági intézkedés (fakivágás) során, egyéni demonstráció keretében hangzott el azzal a személlyel szemben, aki a hatósági intézkedést elrendelte. (4. oldal.) A bíróság azonban ezeket a körülményeket a vádlott javára egyáltalán nem, csak ellenében értékelte.

"A bíróság álláspontja szerint az adott esetben a fasiszta jelző annyira kirekesztő, dehonesztáló, és becsületsértő egy közmegegyezésben eljáró személy vonatkozásában több személy előtt, amikor a hatóság jogerős határozatának kíván érvényt szerezni az azzal szemben tiltakozó személy

meggyőzésével és személyes jelenlétével, hogy ilyen esetben a bíróság álláspontja alapján a személyiségvédelem büntetőjogi eszközében írt és a Büntető Törvénykönyv 227. §-ában meghatározott becsület csorbítására alkalmas kifejezés bűncselekmény-elkövetési törvényi tényállási keretei közé esik az adott magatartás." (6. oldal.)

A védő kitért arra, hogy a Szombathelyi Járásbíróság a "rohadt kommunisták" kijelentést nem tartja becsület csorbítására alkalmas kijelentésnek, a fasisztázást viszont igen... Ez azonban azon túlmenően, hogy indokolatlan különbségtételt tesz a két jelző között, ellentétes is az elsőfokon eljáró ügyész álláspontjával, melynek képviseletében eljáró ügyész a záróbeszédben azt hangoztatta, hogy a vád nem is a becsületsértésre helyezi a hangsúlyt, mert a kommunisztázás, fasisztázás megítélése a Szombathelyi Járási Ügyészség számára is kétséges, hanem inkább a rágalmozás a megállapíthatóbb... Az tehát, mely alól a Szombathelyi Járásbíróság bizonyítottság hiányában a vádlottat felmentette... Nyilván ezért sem érkezett az ügyészség részéről fellebbezés.

Ahogy tehát az ítélet tartalmazza, a vádlott véleménynyilvánítását a bíróság mindenekelőtt az alapján tartotta büntetőjogilag üldözendőnek, hogy a fasiszta kijelentés "nem hozható összefüggésbe a közüggyel, tehát a fakivágás jogosságával". Azt, hogy miért nem, a döntés ésszerű indokkal nem világítja meg, ennek hiányában azonban a bírói következtetés nem megalapozott. Az ilyen elfogultság a szólásszabadság kontextusában ráadásul a tartalom semlegesség elvének megsértését is eredményezi, amit először a 30/1992. (V.26.) AB határozatban fektetett le az alkotmánybíróság, amikor kimondta: "A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi."

Az ítélettől eltérően kijelenthető, hogy az inkriminált vélemény összefüggésben áll a polgármester közhatalom-gyakorló minőségével, de akár még direkt módon a fakivágással is, amennyiben a fasiszta jelzőről az önkényes, a polgárokat elnyomó hatalomgyakorlásra asszociálunk. Eleve hibás az a bírói feltételezés, amely szerint a konkrét esetben a vádlott csak olyan véleményt fogalmazhatott volna meg, amely a fakivágással szoros tárgyi kapcsolatban áll. Ez az álláspont a demokratikus közvélemény formálásának szabadságát megengedhetetlen módon, önkényesen szűkíti le.

A fenti alkotmányossági szempontú vizsgálatot csak részlegesen végezte el az elsőfokon eljáró bíróság, továbbá a döntést alátámasztó érvelés hiányos. Következésképpen a bíróság döntése az Alaptörvénnyel is ellentétes.

A fentiek alapján, abban az esetben, ha a másodfokú bíróság nem orvosolja az alkotmányossági hibákat és a vádlottat nem menti fel a terhére rótt 1 rb. becsületsértés vétsége alól, akkor az Alkotmánybíróság - az Alaptörvény 24. Cikk (2) bekezdésének d) pontjából, illetve a (3) bekezdés b) pontjából fakadó jogköre alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. 27. §-ban részletezetteknek megfelelően - a jogerős ítéletet, mint az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést meg fogja semmisíteni.

A védő a nyilvános ülésen a fentiekkel megegyezően terjesztette elő fellebbezésének indokait.

A Vas Megyei Főügyészség a BF. 394/2015/1. számú átiratában és a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője az ítélet megváltoztatását, ezen belül a bevezető és a személyi rész pontosítását, a vádlott vonatkozásában 1 rb. rágalmozás vétsége alóli külön felmentő rendelkezés mellőzését indítványozta.

Kratochvill Attila sértett felszólalásában előadta, hogy meglepve hallotta, hogy a vádlott nem ismerte el a kommunistázást, ha jól emlékszik, akkor két-három tanú is egyöntetűen úgy nyilatkozott, hogy mindkét sértés elhangzott. Az meg " kimondottan gusztustalan hazugság", hogy ő olyat mondott volna a vádlottra, hogy betelepült Felsőcsatáron. Ő maga sem eredeti felsőcsatári, tehát ő is "betelepült".

A sértett is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, bár csekélynek tartotta a büntetést, hiszen a legalapvetőbb történelmi tanulmányai alapján a kommunisták és a fasiszták is népiirtók voltak, valamint a barátai is a környezetében voltak, akik hallották a vádlott kijelentéseit.

Tekintettel arra, hogy a 2 rb. rágalmazás vétségét érintően a felmentő rendelkezés - erre irányuló fellebbezés hiányában - első fokon jogerőre emelkedett, így ezen cselekmények a Be. 348. §-ának (2) bekezdéséből adódóan nem képezték a felülbírálat tárgyát, hanem kizárólag [REDACTED] terheltnek a vádirati tényállás harmadik bekezdésében írt, a járásbíróság által becsületsértés vétségének minősített kijelentése.

A fellebbezés nem alapos.

A törvényszék a Be. 348. §-ának (1) bekezdésében meghatározott terjedelmű felülbírálat keretében azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság megtartotta a perrendi szabályokat és ügyfelderítési kötelezettségének is eleget tett.

A történeti tényállást a vádlott tagadásban megnyilvánuló érdemi védekezésével szemben az ezzel ellentétes tartalmú sértetti és tanúvallomások alapján, mérlegeléssel állapította meg. A járásbíróság ezen elemző tevékenysége során részletesen számot adott arról, hogy mely bizonyítékoknak és miért tulajdonított bizonyító erőt, a vádlott védekezését pedig milyen okokból nem találta hitelt érdemlőnek.

A védő, illetve a Kratochvill Attila sértett által előadottakkal kapcsolatban hivatkozik a törvényszék arra, hogy a vádlott tárgyalási vallomása szerint [REDACTED] tanútól hangzott el a vádlott betelepülői mivoltára vonatkozó dehonesztáló kijelentés és a vádlott tagadta azt, hogy a vád tárgyává tett, becsületsértő tartalmú kifejezéseket használt volna a polgármesterre és a jegyzőre. Egyébként még azt is előadta, hogy ők [REDACTED] lezajlott vitánál még jelen sem voltak, csupán kb. negyed óra múlva érkeztek a helyszínre. A vádlott állítása szerint olyan kijelentés, hogy "fasiszta", "mocskos kommunisták" nem hangzott el a részéről, ellenben Kratochvill Attila és Horváth Eszter tanúk ezt határozottan állították (a 2013. szeptember 12. napján megtartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyv 7-12. oldalai).

Maga a vádlotti védekezés és a beszerzett tanúvallomások alapján is iratellenes a védő azon hivatkozása, amely szerint a sértett tett volna dehonesztáló kijelentést a vádlott betelepülői voltára vonatkozóan és a "fasiszta" kifejezés az erre adott vádlotti reakcióként hangzott volna el.

Az elsőfokú bíróság érvei meggyőzőek, az eljárás során beszerzett bizonyítékok zárt logikai láncolatot alkotnak, az ezek alapján megállapított tényállás bizonyítékszerű és a járásbíróság megfelelően eleget tett a Be. 258. § (3) bekezdésének d) pontjában írt indokolási kötelezettségének is.

A védő által benyújtott fellebbezési indokolás szerint a vádlott már nem is vitatta azt, hogy elhangzott részéről a "fasiszta" kifejezés, a védelem csupán a megállapított tényállásból levont büntetőjogi következtetést támadta.

A tényállás azonban a Be. 352. § (1) bekezdésének a) pontjában biztosított lehetőségnél fogva, a nyilvános ülés adatai alapján annyiban helyesbítésre szorul, hogy a vádlott [REDACTED] egy kiskorú gyermek eltartásáról köteles gondoskodni, gyermektartásdíjat jelenleg nem fizet, [REDACTED] rendszergazdaként dolgozik, melyből származó havi jövedelme 130.000 Ft, valamint Kratochvill Attila sértett az 1978. évi IV. tv. 137. § 1/g) pontja szerint minősül hivatalos személynek.

Ezzel a kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás mentessé vált a Be. 351. §-ának (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, ekként az a másodfokú eljárás során is iránymódó volt.

Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény becsületsértés vétségkénti minősítése is törvényes.

Nem tévedett a járásbíróság akkor, amikor a vádlott inkriminált kijelentését nem tényállásnak, hanem értékítéletnek minősítette. A rágalmozás és a becsületsértés elhatárolása szempontjából iránymódó tekintendő Kúriai döntés (EBH 2013. B. 16. szám) mellett a másodfokú bíróság zsinórmértéknek tekintette a 13/2014. (IV.18.) AB határozatban kifejtetteket.

A törvényszék az Alkotmánybírósági határozatból külön kiemeli azt, amely szerint 1-1 közlés megítélésekor szükséges különbséget tenni tényállítások és értékítéletek között. A különbségtétel lényege, hogy míg a tények valósága bizonyítást nyerhet, addig az értékítéletek bizonyíthatóságáról, vagyis azok igazságtartalmáról nem is lehet beszélni. A különbségtétel jelentősége éppen ebben áll: az értékítéletek bizonyítását nem is lehet megkívánni, így azok önmagukban élvezik a véleményszabadság oltalmát. Ebben a körben hivatkozik a törvényszék arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság a "narko dealer" kifejezést is csupán értékítéletnek minősítette (Bfv. III/446/2009/3. számú ítélet).

A 13/2014. (IV.18.) AB határozat a közhatalmat gyakorló, köztisztviséget vállalók büntetőjogi védelmével foglalkozik, márpedig a polgármester mindenképpen közhatalmat gyakorló személynek minősül.

Az Alkotmánybíróság az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) gyakorlata alapján hivatkozott arra, hogy a véleményszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és bolemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is (EJEB dichand és társai kontra Ausztria), ugyanakkor az EJEB mércéje szerint minél határozottabb, erősebb 1-1 értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia (EJEB Pedersen és Baatsgraad kontra Dánia). Emellett az Egyezményben garantált véleménynyilvánítás szabadsága már nem oltalmazza azokat a közléseket, amelyek célja önmagában a másik bántása, megalázása vagy a közügyekkel össze nem függő öncélú támadása, megsértése (EJEB Skalka kontra Lengyelország).

A cselekmény elkövetésekor hatályban volt alkotmány, az 1949. évi XX. tv. 61. §-ának (1) és (2) bekezdése elismerte és védte a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos jogát, illetve a sajtószabadságot, hasonló rendelkezéseket tartalmaz az Alaptörvény IX. Cikkének (1) és (4) bekezdése is. Azonban az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdése szerint: a Magyar Köztársaságban

minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, az Alaptörvény IX. Cikkének (4) bekezdéséből is kitűnően pedig az emberi méltóságból fakadó becsületvédelem, jó hírnév és az állami intézményekbe vetett közbizalom a véleményszabadság és így a közügyeket érintő szólás alkotmányosan igazolható korlátját jelenti.

Nyilvánvaló emellett az is, hogy nem a közéleti véleménynyilvánítás szabadságával él, aki a másik személy emberi mivoltában megalázása érdekében használ súlyosan bántó vagy sértő kifejezéseket. Ennek megfelelően az emberi státuszt közvetlenül megtestesítő emberi méltóság a közéleti vita szabadságának határvonalát jelöli ki.

A közügyeket vitató szólásnak az emberi méltóság e korlátozhatatlan, az emberi státuszt meghatározó lényege előtt kell engednie. A közügyek vitatását érintő véleményszabadság emberi méltóságból fakadó konkrét jogági korlátait elsősorban a polgári jog személyiségvédelmi szabályai, valamint a büntetőjog eszközrendszere jelöli ki {lásd 7/2014 (III.7.) AB határozat, indokolás. [43]}.

Ehhez kapcsolódik azon kikristályosodott bírói gyakorlat, amely szerint a napilapban az ún. olvasói levelek körében közölt viták során tett tényállítások - amennyiben azok nem lépik túl a véleménynyilvánítás, kritika határát és nélkülözik a gyalázkodó, megszegyenítő jelleget - nem szolgálhatnak alapul a rágalalmazás megállapítására (BH 1998. 317). Ezen túlmenően a véleményszabadság közéleti vitában közszereplő, közhatalmat gyakorló politikus esetében sem tekinthető korlátlanul: a közszereplővel kapcsolatban olyan tényre utaló kifejezések napilapban, olvasói levélben való közlése, amelyek - valóságuk esetén - alkalmasak a közszereplő ellen büntetőeljárás indítására, túlmegy a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos szabadságán és nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalalmazás bűncselekményének a megállapítására adhat alapot (BH 2011. 186).

A vádlott által használt kifejezés kontextusából egyértelműen megállapítható, hogy őt ennek megtételekor kifejezetten rosszhiszeműség vezette, kijelentése megalázó, becsmérlő, gyalázkodó jellegű volt, hiszen a jogszabályok betartására és a haza szolgálatára esküt tett polgármestert fasisztának nevezte. Így a törvényszék álláspontja szerint a vádlott által használt kijelentés meghaladja a véleménynyilvánítás, kritika azon határait, amelyek a véleményszabadság oltalmát élvezik és megvalósítja a becsületsértés bűncselekményének törvényi tényállását elemeit.

A hivatkozott ügyben a vádlott a Városjegyzőjét többek között hazaárulónak nevezte, amely miatt a bíróság becsületsértés vétségében a büntetőjogi felelősségét jogerősen megállapította (a Köszegi Járásbíróság előtt 3.B.160/2013., illetve a Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság előtt 8.Bf.243/2014. szám alatt folyamatban volt büntetőügy). Megjegyzi a törvényszék azt, hogy az ügyben a Kúria a 2015. október 21. napján meghozott BFV. II.1600/2015/2. számú végzésével a jogerős határozat ellen benyújtott felülvizsgálati indítványt elutasította.

A fentiekből következően a vádlott bűnösségének becsületsértés vétségében történő megállapítása törvényes, azonban tévedett a járásbíróság, amikor a vádlott cselekményét az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. tv. alapján minősítette, ugyanis a bűncselekmény büntetési tétele az 1978. évi IV. tv. 180. §-ának (1) bekezdése és a 2012. évi C. tv. 227. §-ának (1) bekezdése szerint is 1 évig terjedő szabadságvesztés, így az elbíráláskor hatályban lévő Btk. - a megrovás intézkedés alkalmazására is figyelemmel - nem biztosít a vádlott számára enyhébb elbírálást.

Ezért a törvényszék a Btk. 2. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján a vádlott cselekményét az elkövetéskor hatályban volt régi Btk., az 1978. évi IV. tv. szerint minősítette és ebből következően a megrovás büntető jogi alapja ezen törvény 71. §-a.

A vádlott büntetlen előéletére, a jelentős időmúlásra, a cselekmény nem jelentős tárgyi súlyára és arra figyelemmel, hogy a vádlott egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, ezen intézkedés alkalmazása szükséges, de egyben elégséges is a régi Btk. 37. §-ában megfogalmazott büntetési célok elérése érdekében.

Osztotta a törvényszék a Vas Megyei Főügyészség azon álláspontját, amely szerint a Kratochvill Attila sértett sérelmére elkövetett cselekmény vonatkozásában a járásbíróság 1 rb. rágalmas vétségét illetően szükségtelenül hozott külön felmentő rendelkezést, ugyanis a vádlott bűnösségének a vádirati tényállásnak megfelelően történő megállapítása esetén ezen két cselekmény törvényi egységet képezne. A Be. 348. §-ának (2) bekezdéséből adódóan azonban nem volt törvényes lehetőség ezen felmentő rendelkezés mellőzésére.

A Be. 117. § (1) bekezdésében írtakra és a 258. § (2) bekezdésének b) pontjára figyelemmel a vádlott személyi adatait érintően az ítélet rendelkező része kiegészítésre szorult.

Ezt meghaladóan az ítélet bevezető része pontosítandó volt annyiban, hogy a 2013. szeptember 12. napját megelőző tárgyalási napok feltüntetése mellőzendő volt, ugyanis ekkor a tárgyalás a bíróság személyében történt változás folytán megismétlésre került, ezen túlmenően a bíróság a 2014. november 5. és 2015. február 25. napjára kiűzött tárgyalást elhalasztotta, ezek feltüntetése ugyancsak szükségtelen volt, ugyanakkor fel kellett tüntetni a 2015. április 29. napján megtartott érdemi tárgyalást.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása a Be. 372. §-ának (1) bekezdésén, míg az egyéb, törvényes rendelkezések helybenhagyása a Be. 371. §-ának (1) bekezdésén alapszik.

Miután a járásbíróság a büntügyi költség viselése tekintetében a Be. 578. §-a szerinti különleges eljárás keretében fog dönteni, így a törvényszék a Be. 381. §-ának (1) bekezdése alapján csupán megállapította a fellebbezési eljárásban felmerült büntügyi költség összegét. Figyelemmel arra, hogy a vádlott immár rendelkezik megfelelő jövedelemmel, így a személyes költségmentesség tárgyában hozott döntés a különleges eljárás keretében felülvizsgálatra szorult.

Szombathely, 2016. január 26. napján.

dr. Pup Csilla sk.
a tanács elnöke

dr. Varsányi Gábor sk.
a tanács tagja, előadó

dr. Szabó Erika sk.
a tanács tagja

ZÁRADÉK:

Az ebben az ítéletben írt változtatással a Szombathelyi Járásbíróság 1.B.832/2012/50. számú ítélete 2016. január 26. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

dr. Pup Csilla sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül

kiadó

